REFORMÁCIA

„A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle.“ *Rim 12, 2*

PATMOS

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV NA SLOVENSKU PREŠOV
OKTÓBER 2026 /// ROČNÍK 31 /// ČÍSLO 02

ROZHOVOR 04
Jozef Oráč: *50 rokov so zborom*

REPORTÁŽ 08
Viedenská mozaika zážitkov

ŽIVOT ZBORU 16
Zborový deň v Janove

MILÍ ČITATELIA,

jeseň nás učí múdrosti zastaviť sa. Uvedomujeme si krehkosť života, spomíname na tých, ktorí nás predišli do večnosti, a nanovo objavujeme Božie pozvanie k obnove a premene. Práve tieto myšlienky sa prelínajú celým novým číslom nášho zborového časopisu.

Ponúkame vám zamyslenia našich bratov farárov nad odkazom sviatkov Reformácie a Pamiatky zosnulých, ich podstatou i významom pre dnešného človeka. Vrátime sa aj k letným mesiacom a s vďačnosťou si pripomenieme tábory, ktoré sa z Božej milosti mohli v našom zbore uskutočniť. Zároveň si pripomenieme náš zborový deň, a to nielen prostredníctvom fotografií, ale aj kázne, ktorá počas neho zaznela a môže byť povzbudením aj dnes. V rozhovore s bratom Oráčom sa vydáme na cestu do minulosti, aby sme sa pozreli na to, ako sa náš zbor počas rokov menil, a zároveň sa zamysleli nad tým, akú obnovu potrebuje v súčasnosti. Predstavujeme Vám aj novú rubriku venovanú bioetickým otázkam. Mnohé z nich prináša dnešná doba do každodenného života a viacerí kresťania pri nich hľadajú jasné odpovede a biblickú orientáciu. Veríme, že táto rubrika pomôže otvárať dôležité témy citlivo, zrozumiteľne a vo svetle Božieho slova.

Verím, že aj toto číslo vám prinesie povzbudenie, nové podnety a príležitosť zastaviť sa pri veciach, ktoré sú skutočne dôležité. Jeho hlavný odkaz možno zhrnúť slovami žalmistu: „Stvor mi čisté srdce, Bože“ (Ž 51,12). Boh chce aj dnes premieňať ľudské srdcia, viesť nás k pokániu, odpusteniu i novému začiatku. Jeseň nám zároveň pripomína, že náš čas na zemi nie je neobmedzený. Akú stopu viery, lásky a služby zanecháme po sebe my?

S prianím požehnaného čítania.
Zuzana Martausová

ČASOPIS PATMOS

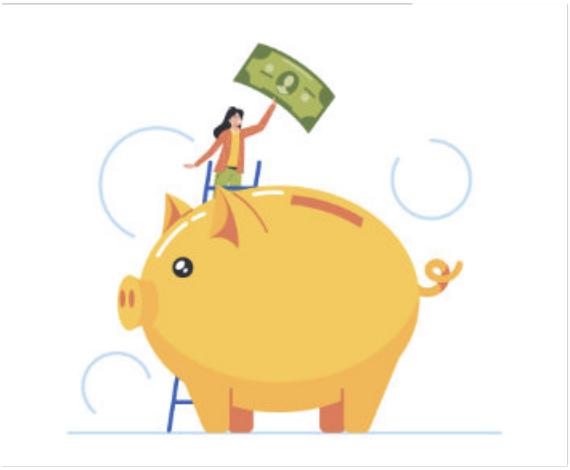
Vydáva: *Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, Prešov*
Redakčný kruh: *Ondrej Koč, Martin Chalupka, Katarína Kendická, Zuzana Martausová, Jana Pramníková*
Grafická úprava: *Peter Gál*
Redakcia a administrácia:
Ev. a. v. farský úrad v Prešove, Svätoplukova 11.
Registračné číslo: *OÚ-X1/27/95*
Použité obrázky a foto: *Unsplash, StorySet*

TLAČOVÝ FOND | MÁJ - SEPTEMBER 2026

Všetky uvedené sumy sú v €:
Ander František, Ing. 20; Antonyová Anna 20; Bidovský Lukáš 10; Bombíková Zlata 10; Dučayová Helena 10; Ferenc Milan 10; Harčar Pavol 30; Harčárová Milena 10; Herichová Anna 10; Herkeľová Danka 10; Homulková Anna 30; Horenská Anna 10; Horenská Anna 20; Ivanová Anna, Mgr. 50; Jarkovská Alena 50; Kočerhová Helena 10; Kollárová Marta, Ing. 30; Kuchárová Viera 15; Medňanský Karol 40; Michalská Magdaléna 10; Miženková Slávka 20; Molitorisová Helena 10; Olejárová Emília 10; Petrová Justína 30; Poloha Jozef 20; Sepešiová Helena 10;

Ďakujeme Vám za Vaše príspevky, modlitby, finančnú pomoc a ochotu. Dobrovoľné dary, ofery a cirkevný príspevok pre cirkevný zbor môžete posielať na číslo účtu:
IBAN: **SK91 0900 0000 0000 9628 9004**

Výška cirkevného príspevku v CZ ECAV Prešov na rok je **30€** za dospelého člena cirkevného zboru a **20€** za člena cirkevného zboru do konfirmácie. Pri platení cez účet uveďte do správy pre prijímateľa meno, priezvisko a adresu.

Pre pohodlnejšiu platbu načítajte tento QR kód **mobilnou bankovou aplikáciou:**

PAY by square

ZAMYSLENIE

„...mne žiť je: Kristus, a umrieť: zisk.“ F 1, 21

Pred niekoľkými dňami sme sa v nádeji večného života rozlúčili s najstaršou členkou nášho cirkevného zboru, sestrou Annou Železníkovou. Z Božej milosti sa dožila takmer 104 rokov. Prežila požehnaný život a dožila sa krásneho veku. Pri pohľade na taký dlhý život sa pýtame: Chcel by som sa toľko dožiť aj ja? Čím by som vyplnil tak mnohé roky života? Tiež si však uvedomujeme, že aj keby sme sa dožili takéhoto krásneho veku, či by nám bolo dopriate ešte viac rokov tu na zemi, raz predsa musíme odísť. Smrť mení náš pohľad na život. To, čo sa nám ešte včera zdalo dôležité, môže zrazu stratiť svoju váhu. Otázky, na ktoré sme nemali čas, sa dostávajú do popredia. Musíme sa pýtať: Čo vlastne znamená žiť? Skutočne žiť? Čo po nás zostane, keď sa náš život skončí? Pri pamiatke zosnulých, celkom prirodzene rozmýšľame o týchto otázkach, alebo by sme aspoň mali. Aj apoštol Pavol píše o živote a smrti. Tieto slová, adresované kresťanom v meste Filipis, vznikli vo väzení. Pavol nevníma svoju budúcnosť ako samozrejmosť. Vie, že môže zomrieť. Keď hovorí, že zomrieť je zisk, nehovorí o smrti ako o niečom príjemnom. Ani nepopiera hodnotu života. Jeho slová vychádzajú z toho, kým je pre neho Pán Ježiš Kristus.

„Mne žiť je Kristus.“ Pavol neodvodzuje hodnotu svojho života od toho, čo dosiahol, čo vlastní alebo ako dlho bude žiť. Jeho život patrí Kristovi. A práve preto smrť nemusí byť preňho definitívnou stratou všetkého. Vie, že všetko, čo doteraz konal malo zmysel. Zvestoval evanjelium. To považoval za najdôležitejšie. Nie preto, že to bola nová ideológia, ktorou chcel získať masy. Ani preto, chcel ľudí presvedčiť, aby verili novému náboženstvu. Nebol to fanatizmus, ktorý vedie k manipulácii poslucháčov. Pavol žil s Kristom a pre Krista a chcel ľuďom odovzdať posolstvo, že práve to dáva ľudskému životu skutočný zmysel. Ak je Kristus tým, od koho odvodzujeme svoj život, potom ho nemeriame dĺžkou, úspechom či tým, čo po nás zostane. Dôležité je aj to, ako žijeme pred Pánom Bohom a s ľuďmi, ktorých nám zveril. Čo robíme s časom, ktorý máme? Komu a čomu slúžime? A na čom stojí naša nádej, keď si uvedomíme, že ani náš život nebude trvať navždy? Pri Pamiatke zosnulých si uvedomujeme, že ľudský život sa nedá predĺžiť našimi želaniami. Ľudia, s ktorými sme prežili roky, už nie sú medzi nami. Ich životné príbehy sa uzavreli. Nie všetko zostalo povedané a nie všetko sa dá napraviť. Smrť všetko ukončila.

Apoštol Pavol však napísal o smrti niečo, čo znie nepochopiteľne. Bez Pána Ježiša Krista to znie absolútne nepochopiteľne: „Umrieť je zisk.“ Ak sa smrťou všetko končí, potom je smrť stratou. Strácame človeka, jeho blízkosť, jeho slová, všetko, čo sme s ním mohli ešte prežiť. Strácame život. Naša kresťanská viera nás nenúti predstierať, že to nebolí. Smrť nás oddeľuje od tých, ktorých milujeme. Ale Pavol v súvislosti so smrťou nehovorí o strate, ale o zisku. Nie preto, že smrť je sama osebe dobrá. Ani preto, že ukončí trápenie tela, či chorobu, alebo slabosť. Pavol hovorí o zisku zo smrti preto, že vie, ku komu odchádza. Nádejou kresťana nie je predstava neurčitého pokoja, v ktorom sa človek po smrti rozplynie, ani spomienka, ktorú po sebe zanechá v mysliach tých, ktorí ho poznali. Našou nádejou je Pán Ježiš Kristus, ktorý zomrel za naše hriechy a vstal z mŕtvych. Prázdny hrob je Božou odpoveďou na smrť. Kristus žije, a preto tí, ktorí sú Jeho, nezostanú navždy v moci smrti. To je dôležité. Preto môže veriaci človek - kresťan, hovoriť o smrti ako o zisku: nie preto, že smrť je dobrá a príjemná, ale preto, že ani smrť nemôže zrušiť náš vzťah s Pánom Ježišom Kristom.

„Mne žiť je: Kristus, a umrieť: zisk.“ To nie je veta, ktorou by sme mali umlčať smútok. Je to vyznanie viery, ku ktorému sa môžeme vracať, keď premýšľame o živote svojich blízkych, aj o našom vlastnom živote. Keď premýšľame o smrti našich drahých, ale aj o vlastnej konečnosti a o tom, čo nás čaká za hranicou smrti. Nie je najdôležitejšie, koľko rokov na tomto svete prežijeme. Či to bude stoštyri rokov, alebo podstatne menej. Dôležité je komu patrí náš život a komu patrí aj naša smrť. Apoštol Pavol nám neukazuje cestu úteku zo života. Ani to, že zmyslom nášho života je umrieť. Ukazuje nám Pána Ježiša Krista, ktorý dáva zmysel nášmu životu aj našej smrti.

Martin Chalupka

ROZHOVOR

50 rokov so zborom:
Čo sa zmenilo a čo by sa zmeniť nemalo

Rozhovor s Jozefom Oráčom, ktorý už takmer polstoročie prežíva život nášho zboru zvnútra.
Pri príležitosti sviatku Reformácie často premýšľame nielen nad dejinami cirkvi, ale aj nad príbehom nášho vlastného cirkevného zboru. Čo sa za uplynulé desaťročia zmenilo? Čo priniesol čas, nové generácie a nové výzvy? A ktoré hodnoty by sme si mali zachovať bez ohľadu na to, ako sa mení svet okolo nás? Na tieto otázky sme sa rozprávali s Ing. Jozefom Oráčom, bývalým zborovým a seniorátnym dozorcom, ktorý je súčasťou prešovského zboru takmer päťdesiat rokov.

Ako dlho ste súčasťou nášho cirkevného zboru a aká je Vaša najstaršia spomienka naň?

Nakoľko nie som rodeným Prešovčanom, moje duchovné korene siahajú do evanjelického cirkevného zboru a.v. v Soli, kde som nasával duchovnú atmosféru najprv od svojich rodičov a neskôr od brata farára Dezidera Dzúrika na detských službách Božích, výučbe náboženstva v škole a na príprave ku konfirmácii. S pánom farárom sme mali pekný vzťah, pomaly ako s blízkym rodinným členom. Stredoškolské a vysokoškolské časy už boli trocha iné, poznačené normalizačným obdobím 70-tych rokov, ale ani vtedy sme sa nemuseli ukrývať. Neskôr aj ako vysokoškolák v Bratislave som navštevoval biblické hodiny, prijímal sviatosti. To, čo v detskom srdiečku bolo zasiate, to mi zostalo aj v dospelosti. Po vysokoškolských štúdiách sme sa rozhodli žiť od roku 1978 spolu s manželkou v Prešove. Cirkevný zbor sa tak stal pre nás novým duchovným domovom. Prvým naším kontaktom so zborom bola návšteva biblickej hodiny v roku 1978 na fare, kde sme stretli dnešných 60 – nikov aj starších. Biblickú hodinu viedol brat farár, neskôr biskup Ján Midriak. V Prešove sme navštevovali služby Božie a po narodení našich deti už od malička sme ich vodili na detskú besiedku na fare, aby sa aj oni postupne stali súčasťou zborového spoločenstva. S manželkou sme si našli miesto aj v zborovom spevokole, čo bola tiež určitá služba v zbore. Ja som viac ako 16 rokov slúžil v zbore v rôznych funkciách.

Čo pre Vás osobne znamená byť evanjelikom?

Hrdosť, že sa môžem hlásiť ku všetkému ,čo vybojovali naši predkovia aj skrze všetky obete a žiť s vedomím, že aj môj život je nesený milosťou a moje odpustenie hriechov je isté v Ježišovi Kristovi. Toto radostné evanjelium sa snažím

žiť a zdieľať vo vzťahoch s blízkymi, známymi aj neznámymi ľuďmi v zbore aj v spoločnosti.

Čo z odkazu Reformácie považujete za dôležité aj pre dnešného človeka?

Postavení sme do rôznej služby na každej úrovni, máme konať v živote tak, aby z našich skutkov, práce, mali osoh ľudia okolo nás. Pre nás to však neznamená, že automaticky máme mať z toho nejaké výhody, že budeme zachránení pred hriechom a smrťou. Martin Luther hovorí , že záchrana pred hriechom a smrťou je čistým darom od Boha, ktoré nie je možné si zaslúžiť skutkami, ani kúpiť. A to je odkaz aj pre dnešok, aby sme statočne pracovali a svoje dary odovzdávali pre bratov a sestry okolo nás.

Keď sa obzriete späť na roky strávené v našom zbore, za čo ste najviac vďačný?

V takmer 500-ročnej histórii evanjelikov v Prešove som prežil zatiaľ takmer 50 rokov. Som vďačný Pánu Bohu, že som mohol byť pri tom ,keď sa lámala história v našej spoločnosti pred 37 rokmi Nežnou revolúciou a prišlo obdobie nadšenia, entuziazmu pri obnove spoločenského ,ale aj duchovného života. Verím, že aj náš zbor sa stal súčasťou tejto histórie.

Na ktorých ľudí zo zboru si dodnes najradšej spomínate a prečo?

Ak mám byť úprimný, s každým, s kým som prišiel do styku, či už ako člen zboru, zborový presbytér, zborový dozorca, snažil som sa nájsť veci, ktoré by nás spájali a pomáhali riešiť zborové problémy. Mal som dobrého učiteľa v zborovom dozorcovi , bratovi Jánovi Semkovi , po ktorom som prevzal túto funkciu. Dlho som spolupracoval ako zborový, seniorátny dozorca s bratom Jánom Midriakom, či už zborovým farárom, seniorom, biskupom. Bol dobrým kazateľom a hlavne mal rád poriadok. Veľmi milou osobou bola jeho manželka Helena Midriaková, kantorka, vedúca detskej besiedky, ktorá bola vždy ochotná vypočuť a človeka aj duchovne povzbudiť.

Nemôžem však zabudnúť na brata farára Janka Bakalára, s tým som veľa prežil pri mnohých prácach, či už duchovných, ale aj stavebných, ktoré boli realizované v zbore aj po odchode brata Jána Midriaka na biskupský úrad VD. Častokrát rozmýšľam, ako sme to všetko zvládli (neskôr už aj za účasti brata farára Ondreja Koča, ktorý do zboru tiež prišiel) . Bolo toho strašne veľa, podarilo sa stavebne upraviť obidva farárske byty, opraviť kotolňu, stále pracovať na zborovom dome, opraviť exteriér nášho kostola, do interiéru chrámu dotiahnuť všetky siete (plyn, vodu, kanalizáciu), staticky zabezpečiť sakristiu, vybudovať sociálne zariadenie, opraviť vežičku kostola, maľovať strechu kostola a ďalšie veci. Všetko si vyžadovalo značné množstvo finančných prostriedkov, ktorých sme nikdy nemali dosť, ale Pán Boh nám vždy poslal ľudí, ktorí mysleli na tieto potreby milodarmi, vlastnou prácou , modlitbami. Poslal nám aj firmy, ktoré boli ochotné počkať na úhradu faktúr a všetko sa zvládlo bez nejakého zadlženia zboru bankovými úvermi.

Keď porovnáte náš zbor kedysi a dnes, čo sa podľa Vás zmenilo najviac?

Ak mám byť úprimný, tak ako v celej spoločnosti, tak aj v cirkvi a aj našom zbore sa toho veľa zmenilo. My sme boli pred tými 30 – timi rokmi takými priekopníkmi v budovaní , opravách zborovej infraštruktúry, chceli sme , aby farári mali slušné bývanie, aby sme nemuseli chodiť do zamoknutého chrámu, aby nám nepadla vežička pri silnejšom vetre na zem, atď. Boli samozrejme aj rôzne duchovné akcie v zbore, ale nebolo ich toľko ako je dnes.

Ktoré z týchto zmien vnímate pozitívne?

Pribúdajú nám duchovné akcie a hlavne zapája sa viacej ľudí do ich príprav, čo vidím ako pozitívum a nádej do budúcnosti, že zbor bude aj naďalej žiť.

Čo Vás na dnešnom zbore teší alebo Vám dáva nádej do budúcnosti?

Teší ma, že je tu kontinuita v práci, v službe pre zbor, že je tu generácia, ktorá chce posúvať prácu v zbore na vyššiu úroveň ako sme ju robili my, alebo generácie pred nami. Pán Boh si v každom čase nájde ochotných ľudí, ktorí majú srdce pre túto službu. A to človeka, ktorý prežil viac ako 16 rokov v rôznych funkciách v zbore , senioráte a generálnej cirkvi, hreje pri srdci. To je aj taká nádej pre náš zbor pri jeho duchovnom napredovaní.

Čo by sa podľa Vás v našom zbore nikdy nemalo zmeniť?

Aby duchovní v našom zbore nezostali nikdy v službe sami, aby mali vždy okolo seba aj laických spolupracovníkov pre prácu s deťmi, mládežou, učiteľov náboženstva, hospodárskych pracovníkov. Aby zbor bol finančne sebestačný.

Je nejaká tradícia nášho zboru, ktorú považujete za zvlášť vzácnu a bolo by Vám ľúto, keby zanikla?

Ak mám byť osobný, nikdy by sme nemali zabudnúť na

tradíciu pripomínať si našich bojovníkov za evanjelickú vieru, našich evanjelických martýrov zo 17. storočia. Z tých novších tradícií zachovajme všetko to, čo nás duchovne obohacuje a viacej zbližuje. Mám na mysli zborové dni v prírode, stretnutia na Veľký Piatok vo večerných hodinách pod krížom a pod.

Je niečo z minulosti, čo Vám v dnešnom živote zboru chýba?

Každá doba mala a má svoje čaro. Ako malý chlapec som roznášal napríklad pred Vianocami oblátky po dedine, ktoré sa piekli na fare, lebo bola len malá možnosť, že ste si ich mohli kúpiť v obchode. Dnes si na to spomeniem s úsmevom ,ale oblátky si už kúpim v obchode.

Zmenili sa podľa Vás aj vzťahy medzi ľuďmi v zbore? V čom?

Nová doba priniesla so sebou určite aj zlepšenie vzťahov medzi ľuďmi. Uzavretá komunita sa zrazu otvorila aj pre ľudí, ktorí boli evanjelikmi, ale stáli mimo cirkvi z rôznych dôvodov. Prichádzali ľudia, ktorí boli nápomocní zboru v rôznych oblastiach, či už hospodárskych, pri otváraní kontaktov na rôzne inštitúcie. Aj títo ľudia boli prijímaní s vďakou a pomáhali budovať zbor v novej dobe. Nikto nemá právo ich odsudzovať za ich predchádzajúce životné postoje ,ale máme ďakovať Pánu Bohu za ich návrat, ako to bolo napríklad s márnotratným synom .Bez týchto ľudí by sme len ťažko otvárali mnohé témy ako napríklad obnova evanjelického školstva v Prešove , reštitúcie zborového majetku a pod.

Ako sa podľa Vás zmenil spôsob, akým svoju vieru prežívajú mladšie generácie?

Mladá generácia bola vždy súčasťou nášho zboru a bola aj jeho hybnou duchovnou silou. Aj keď v minulosti bola vedená len jedným človekom, obyčajne farárom, dnes sa otvorili pre mladých nové možnosti. Do práce sa zapájajú lídri z radov mládeže pod dohľadom duchovných zboru. Práca je živšia, flexibilnejšia mladému naturelu, intenzívnejšie prežívaná.

Ako možno zachovať to dobré z minulosti a pritom zostať otvorený novým veciam?

Nové veci, ktoré prináša doba, technický pokrok, digitalizácia, sociálne siete ,len ťažko si to nevšimnúť. Záleží na nás, ako vedia byť pre nás užitočné. Človek pripútaný na lôžko môže byť taktiež cez online prenos súčasťou chrámového spoločenstva. Tieto vymoženosti technického charakteru však majú byť len podporou našej viery ,ktorú sme získali od rodičov alebo cez duchovných pastierov.

Čo ste Vy dostali od generácie svojich rodičov a starých rodičov a považujete to dodnes za vzácne?

Moji rodičia boli obyčajnými dedinskými ľuďmi, ktorí sa živili prácou svojich rúk. Nemali žiadne špeciálne školy, ale odovzdali nám všetko čím oni žili : vieru, pracovitosť, čestnosť, zodpovednosť, slušnosť, vážiť si každého človeka. Na tomto základe som si postavil svoj život.

Čo by ste si priali pre náš zbor o desať či dvadsať rokov?

Tak, ako sme prišli s manželkou do zboru pred takmer 50-tími rokmi a našli sme tu svoj duchovný domov, prajem všetkým, ktorí sem prídu do Prešova žiť, aby tu našli duchovnú oázu s vyvierajúcou živou duchovnou vodou, z ktorej budú žiť potom celý život. Prajem zboru aj naďalej dobrých duchovných pastierov – kazateľov obklopených množstvom laických pracovníkov zapojených do služby v zmysle učenia nášho reformátora Martina Luthera.

Ak by ste mohli ďalšej generácii nášho zboru odovzdať iba jednu vec, čo by to bolo?

Žiť čestne, v pravde a v neochvejnej viere našich predkov.

Rozhovor s bratom Oráčom nám pripomína, že každý človek je súčasťou príbehu, ktorý sa začal dávno pred nami a bude pokračovať aj po nás. Zbor nežije len vďaka budovám, tradíciám či programom. Jeho skutočné bohatstvo tvoria ľudia, ktorí s vierou, láskou a pokorou slúžia Bohu i blížnym. Aj v tomto čísle si pripomíname tých, ktorí svojím životom zanechali stopu viery, a zároveň hľadáme inšpiráciu pre vlastné nasledovanie Krista. Nadviažme na to dobré, čo sme prijali od predchádzajúcich generácií, a odovzdajme ho tým, ktorí prídu po nás. Lebo skutočná obnova cirkvi sa začína tam, kde sa nachádzajú srdcia ochotné nasledovať Krista.

Zuzana Martausová a Ing. Jozef Oráč
zborový dozorca v.v.
seniorátny dozorca šar. zempl. seniorátu v.v.
predseda synody v.v.

DUCHOVNÁ OBNOVA

Život z krstu – povolaní kráčať spolu za Kristom

Štvrtá ekumenická duchovná obnova v Badíne

V dňoch 27. až 30. septembra 2026 som sa zúčastnila štvrtej ekumenickej duchovnej obnovy (EDO) v Badíne, ktorá sa niesla v téme „Život z krstu“. Po ročnej prestávke sa nás tu stretlo dvadsať účastníkov zo štyroch cirkevných denominácií, aby sme spoločne prehĺbili svoju vieru a hľadali to, čo nás spája v Pánovi Ježišovi Kristovi. Téma obnovy zároveň nadväzovala na 25. výročie podpísania Charty Oecumenica (Ekumenickej charty), ktorá zdôrazňuje záväzok európskych cirkví prehlbovať vzájomné porozumenie, spoluprácu a úsilie o jednotu kresťanov.

Duchovne nás sprevádzali Tomáš Tyrlík - biskup Sliezskej evanjelickej cirkvi a. v. a Veronika Katarína Barátová z Komunity Blahoslavenstiev. Program tvorili krátke zamyslenia na tému krstu, osobné premýšľanie o počutom, následné zdieľanie v skupinkách a nakoniec sme vyjadrili myšlienky v celom spoločenstve. Boli sme povzbudzovaní, aby sme načúvali Duchu Svätému, čo nám chce povedať.

V jedno slnečné dopoludnie sme navštívili drevený artikulárny kostol v Hronseku, kde nám miestna pani farárka spravila veľmi pútavú prednášku o histórii kostola, ktorý si tento rok pripomína 300 rokov od posviacky. V kostole sme mali služby Božie s Večerou Pánovou, kde sa k nám pridal aj brat biskup ZD ECAV Ján Hroboň. Po službách Božích sa odohral jeden z najsilnejších momentov duchovnej obnovy. Rímskokatolícky kňaz Ľudovít Pokojný, jeden z nás - účastníkov duchovnej obnovy, požiadal evanjelikov o odpustenie za príkoria, ktoré v minulosti zakúsili od katolíkov. Biskup Ján Hroboň jeho slová s vďakou prijal. Následne sme navštívili neďaleký benediktínsky kláštor v Sampore, kde sme zažili vrúcne prijatie. Prezreli sme si kláštor a zúčastnili sa modlitieb spolu s bratmi – benediktínmi. K ďalším vzácnym hosťom, ktorí sa k nám počas EDO pridali, bol aj Branislav Koppal - generálny vikár Banskobystrickej diecézy a tiež Ján Hruška – senior VD ECAV.

Rada by som sa s vami podelila o zopár vzácnych myšlienok:

„To, čo nás zjednocuje, je vzťah s Kristom. Viera je MY. Láska je MY. Nádej je MY. Dôležité je PUTO medzi nami.“

„Sme ako kresťanské denominácie rozdielni – to je dobre! Môžeme sa navzájom dopĺňať. Ale sme aj, žiaľ, rozdelení.“

„Ekuména - je to ako takýto obraz – Kristus je v strede a my sme okolo Neho ako také bodky. Čím bližšie sme ku Kristovi, tým bližšie sme si aj my navzájom.“

„Skutočná autentická láska musí mať nádej!“

Vďaka za zorganizovanie tejto duchovnej obnovy patrí Pánu Bohu, ktorý, verím, dal impulz ľuďom, ktorí túžia po naozajstnej jednote v Pánovi Ježišovi – konkrétne Evke Guldanovej – predsedníčke ekumenického výboru ECAV, Ľudovítovi Pokojnému – predsedovi Rady pre ekumenizmus Bratislavskej arcidiecézy a Edukačno-misijnému centru ECAV.

Ako zapísal apoštol Pavol v liste Efezským 4,5:

Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst.

A ja? Ty? Modlime sa, nech Pán Boh dá, aby sme jednotu bratov a sestier rôznych kresťanských spoločenstiev mohli zažívať už tu na zemi - všetci, ktorí Ho milujeme.

Jana Valachová

Viedenská mozaika zážitkov

Viedeň – hlavné a najväčšie mesto Rakúska – sme navštívili v dňoch 12. – 15. septembra tohto roku. Táto nádherná metropola na brehu Dunaja leží len približne 60 kilometrov od Bratislavy, no napriek tomu ponúka úplne inú atmosféru. Viedeň je domovom približne 1,9 milióna obyvateľov a očarí návštevníkov svojou bohatou habsburskou históriou, veľkolepou architektúrou, množstvom kultúrnych pamiatok a, samozrejme, aj výbornou gastronómiou.

Po príchode do Viedne sme sa ubytovali a dopriali si krátky oddych. Potom sme sa vybrali spoznávať krásy a historické pamiatky hlavného mesta Rakúska. Prechádzali sme sa ulicami centra Viedne a obdivovali jej historickú architektúru a významné budovy. Počas prechádzky nás svojím zaujímavým a pútavým výkladom sprevádzal Ondrej Koč ml. Dozvedeli sme sa množstvo zaujímavostí z histórie mesta. Zastavili sme sa pri viedenskej radnici a parlamente, o ktorých nám porozprával viac z ich histórie a významu.

Výlet bol pre nás príjemným spojením oddychu, spoločného stretnutia a poznávania historických a kultúrnych pamiatok. Už prvý deň nám priniesol množstvo nových zážitkov a zaujímavých poznatkov. Počas prechádzky nás zaujali aj dve zrkadlovo postavené budovy, ktoré tvoria výraznú súčasť architektúry Viedne. V jednej z nich sídli Múzeum umenia, v druhej Prírodovedné múzeum. Na záver našej prechádzky sme sa dostali do vychýrenej cukrárne Tichy, ktorá je známa svojou výbornou zmrzlinou. Samozrejme, túto príležitosť sme si nenechali ujsť a ochutnali sme jej obľúbené zmrzlinové špeciality. Bol to príjemný záver nášho prvého dňa vo Viedni.

V nedeľu dopoludnia sme sa zúčastnili Služieb Božích s Večerou Pánovou v kaplnke Arcibiskupského kňazského seminára, ktorý pochádza z roku 1723. Hudobný sprievod počas bohoslužieb zabezpečila Dr. Daniela Pastirčáková. Služby Božie viedli brat farár Mgr. Ondrej Koč spolu so svojím synom Ondrejom. Zvesťou Božieho slova nám poslúžil rektor Arcibiskupského kňazského seminára Dr. Richard Tatzreiter. Bohoslužba bola pre nás krásnym duchovným zážitkom a zároveň príležitosťou na spoločné stretnutie a prehĺbenie ekumenického spoločenstva.

Po skončení bohoslužieb nás pán rektor Dr. Richard Tatzreiter previedol priestormi seminára. Porozprával nám zaujímavosti z jeho histórie a priblížil nám aj históriu kostola. Následne nám ukázal priľahlý park, ktorý je miestom oddychu a štúdia bohoslovcov.

Popoludní sme sa vybrali na prehliadku zámku Schönbrunn, bývalej cisárskej rezidencie, ktorá patrí od roku 1996 do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Rozsiahly areál zámku ponúka až 1 441 miestností, z ktorých je verejnosti sprístupnených 46. So zámkom Schönbrunn sa spája história významných osobností habsburskej monarchie. Svoj domov tu mala aj cisárovná Mária Terézia. Neskôr bol zámok spätý s cisárom Františkom Jozefom I. a jeho manželkou, cisárovnou Alžbetou, známou ako Sisi. Počas prehliadky sme obdivovali honosné cisárske apartmány, nádherne zariadené komnaty a veľkolepo vyzdobené sály. Každá miestnosť nám svojou výzdobou a atmosférou približovala život cisárskej rodiny a bohatú históriu tohto výnimočného miesta. V okolí zámku sa rozprestierajú krásne a rozsiahle záhrady, ktoré nás očarili množstvom kvetov, zelene a upravených zákutí. Súčasťou rozsiahleho areálu je aj Tiergarten Schönbrunn, najstaršia dodnes fungujúca zoologická záhrada na svete.

Na kopci nad zámkom sa nachádza Glorietta, pôsobivá stavba v podobe víťazného oblúka. Z jej okolia sa nám naskytol nádherný výhľad na celý Schönbrunn a veľkú časť Viedne.

Nedeľu sme zakončili spoločným posedením, počas ktorého sme si ešte raz pripomenuli krásne zážitky z celého dňa. Bol to príjemný záver nášho pobytu, ktorý sme prežili nielen v znamení poznávania histórie a krás Viedne, ale aj v spoločenstve a dobrej nálade.

V pondelok nás deň privítal daždivým ránom. To nám však nezabránilo navštíviť Dóm svätého Štefana, impozantnú stavbu z 12. storočia, ktorý je architektonickým majstrovským dielom, ktoré obdivujú ľudia z celého sveta. Obzvlášť nás ohromilo nádherné vnútorné vybavenie. Kazateľnicu vytvoril Anton Pilgram, pochádzajúci z Čiech. V jej spodnej časti sa nachádza jeho vlastný autoportrét. Tento ikonický chrám bol svedkom významných historických udalostí. Tu sa konali korunovácie panovníkov, ako aj posledné rozlúčky s významnými osobnosťami Rakúska. V priebehu storočí dóm prežil vojny, požiare a početné prestavby. Na konci druhej svetovej vojny však drevená strecha vyhorela a zrútila sa. Aj interiér dómu bol vážne poškodený a dokonca sa roztopil aj Pummerin, veľký zvon Dómu svätého Štefana. Renovačné práce pokračovali s veľkým nasadením a už v roku 1952 slúžil verejnosti. Vystúpili sme po 343 schodoch, aby sme si z vyhliadkovej plošiny mohli vychutnať panorámu Viedne a ikonickú strechu Dómu svätého Štefana. Strechu dnes podopiera oceľová konštrukcia. Je zdobená 230 000 farebne glazovanými škridlami, ktoré vytvárajú obraz dvojhlavého orla – symbolu Habsburgovcov – ako aj erb mesta Viedeň a Rakúska. Cestou do Hofburgu sme navštívili evanjelický chrám v centre Viedne, kde sme si spoločne zaspievali pieseň „Hrad prepevný“.

Hofburg bol po stáročia zimným sídlom habsburských panovníkov. Mimoriadnym zážitkom pre nás bola návšteva luxusných komnát, v ktorých žili cisár František Jozef I. a jeho manželka, cisárovná Alžbeta, známa ako Sissi. Expozícia približuje jej trochu rebelantskú povahu, sebavedomie a vedomie vlastnej krásy, ale aj jej boj s melancholiou, ktorý

napokon vyústil do tragického konca. Pri prehliadke sme mohli nahliadnuť do priestorov, ktoré boli súčasťou ich každodenného života a dodnes pripomínajú slávne obdobie habsburskej monarchie. Autentické sú aj apartmány cisára Františka Jozefa. Zaujali nás ukážky stolovania, vzácne zbierky porcelánu a striebra, ktoré približujú každodenný život na cisárskom dvore. Krásu miestností podčiarkujú nádherné tapety a veľké, pôsobivé obrazy, ktoré dotvárajú ich reprezentatívny charakter. Aj v súčasnosti slúži časť zámku ako sídlo rakúskeho spolkového prezidenta.

V utorok dopoludnia sme si ešte prezreli Möbelmuseum Wien – Múzeum nábytku, ktoré ukrýva viac ako 165 000 kusov rôzneho nábytku. Expozícia ponúka zaujímavý pohľad na vývoj nábytku a interiérov v priebehu storočí. Nachádza sa tu expozícia bytového dizajnu od obdobia baroka cez biedermeier až po súčasnosť, ktorá približuje, ako sa v priebehu storočí menil vzhľad a vybavenie interiérov. Nájdeme tu aj autentické kusy nábytku z habsburských palácov. Obľúbená je najmä časť expozície s nábytkom, ktorý bol zapožičaný na nakrúcanie filmovej série o cisárovnej Sisi s Romy Schneiderovou v hlavnej úlohe. Múzeum zároveň slúži ako rozsiahly sklad nábytku, ktorý majstri stolári starostlivo reštaurujú a následne zapožičiavajú na divadelné či filmové účely.

Našou poslednou zastávkou pred odchodom domov bola známa nákupná ulica Mariahilfer Straße, ktorú sme využili na posledné nákupy.

Na záver by sme sa v mene všetkých účastníkov chceli poďakovať bratovi Ondrejovi Kočovi za perfektnú organizáciu celého výletu. Osobitné poďakovanie patrí aj Ondrejovi Kočovi ml. za jeho vysoko fundované a pútavé sprevádzanie počas celého výletu. Vďaka jeho rozsiahlym znalostiam histórie sme mali možnosť spoznať Viedeň z novej perspektívy. Jeho odborný výklad, obohatený o množstvo zaujímavých príbehov a historických súvislostí nám priniesol veľa nových poznatkov a ešte viac umocnil zážitok z celého výletu. Obom prajeme veľa pevného zdravia, radosti a hojnosti Božieho požehnania. Vďaka patrí aj nášmu vodičovi Jožkovi Benkovi z Rokycian, ktorý nás spoľahlivo a bezpečne dopravil do Viedne i do Prešova. A najväčšia vďaka patrí Pánu Bohu za ochranu a požehnanie týchto dní.

Anna Marková a Ľudmila Koločíková

RELEVANT N. O.

Drobné semienka budúceho rastu

Príbeh muža, s ktorým už 10 rokov pracuje Domov na polceste vo Veľkom Slavkove v spolupráci s organizáciou Relevant- povzbudenie, že práca Relevantu má naozaj veľký význam a je prínosom pre ľudí, ktorí sú často v ťažkej situácii.

Jedného rána som sa zobudil a uvedomil si, že nemôžem takto pokračovať ďalej. Neustále, a najmä v posledných mesiacoch, som bojoval s finančnou tiesňou. Nezvládal som platiť nájom, dobiť si kredit, jednoducho povedané – normálne fungovať. Veľmi rád sa zúčastňujem nedeľného zhromaždenia v Košiciach, no aj to som musel veľakrát vynechať, lebo som nemal na cestovné. Psychicky som začal upadať a pomaly strácať nádej na východisko zo svojej ťažkej situácie. V tom čase som mal 39 rokov a za sebou opakované neúspechy pri hľadaní práce, dlhodobú nezamestnanosť a prežívanie zo dňa na deň zo sociálnych dávok. Pracovníci zariadenia SED Veľký Slavkov, kde žijem už 10 rokov, pochopili, že potrebujem odbornú pomoc a finančnú stabilizáciu. Veľmi som sa búril a odmietal hospitalizáciu. „Veď predsa nie som psychicky chorý, nepotrebujem tri týždne ležať medzi bláznami.“ No choroba nie je bláznovstvo. To som pochopil, keď ma prijali a nastavili mi liečbu. Po pár dňoch som konečne videl, že svet môže byť aj krajší a bez depresie. Vrátila sa nádej a chuť ďalej bojovať. Veľkým povzbudením bolo, keď som pomáhal sestričkám a cítil som sa užitočný. Po návrate z hospitalizácie mi spolupracujúca organizácia Relevant ponúkla možnosť zapojiť sa do projektu Krok za krokom k zamestnaniu, podporeného Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny. Získal som nádej, že existuje práca vhodná aj pre mňa – človeka s viacerými obmedzeniami, hoci ju nebude ľahké nájsť. Začala sa systematická príprava: hľadanie zamestnania, písanie životopisu, nácvik pracovného pohovoru či uvedomovanie si svojich silných, aj slabých stránok.

V tom istom čase mi organizácia Relevant ponúkla aj možnosť zapojiť sa do realizácie metódy zameranej na rozvoj myslenia. Skrátene sme ju nazvali MIU. A tak sme sa ako skupina klientov týždeň čo týždeň stretávali, pracovali v pripravenom inštrumente a diskutovali o rôznych životných témach. Po roku a pol môžem zhodnotiť, že mi táto metóda otvorila oči a rozšírila obzor môjho vnímania sveta. Mnohé veci som pochopil a uvedomil si, a preto v tejto metóde rád pokračujem aj ďalej. Zároveň som v spolupráci s organizáciou Relevant naďalej hľadal vhodnú a trvalú prácu.

Jedného dňa ma zastavil pracovník z obecného úradu a spýtal sa ma, či by som nechcel pracovať pri čistení a zveľaďovaní našej obce. Hľadali pracovníka na polovičný úväzok. Oči mi zažiarili. Žijem tu už 10 rokov, dedinu aj ľudí z úradu poznám, a preto som to vnímal ako skvelú príležitosť a šancu na dlhodobé zamestnanie. Nastúpil som 1. 4. 2025 a pracujem tu dodnes. Predtým som nikdy nikde dlhšie ne-

pracoval. Dlhodobá práca na jednom mieste ma neskutočne obohatila a celkovo posunula vpred, no najmä som sa finančne stabilizoval a dostal sa z dlhov. Mohol som začať častejšie cestovať na nedeľné zhromaždenia a konečne zažívať vnútornú spokojnosť.

V minulosti mi bol priznaný invalidný dôchodok, no Sociálna poisťovňa mi ho pre vysoký dlh na poistnom odmietla vyplácať. S pracovníkmi projektu Krok za krokom k zamestnaniu sme v rámci individuálneho plánovania rozmýšľali, ako postupovať aj v tejto veci a čo urobiť, aby som mohol dôchodok poberať. Poisťovňa nechcela mesačné splátky, ale splatenie celej dlžnej sumy naraz – necelých 4 000 €. So svojou sociálnou pracovníčkou zo zariadenia SED Veľký Slavkov sme opakovane navštevovali Sociálnu poisťovňu a hľadali možnosti, ako z toho von. Táto peripetia sa ťahala niekoľko rokov. Napokon sme urobili krok vpred a znova sa pokúsili o posúdenie. Vedeli sme, že keď mi dôchodok znova schvália, nebude už také ťažké nájsť sponzora na zaplatenie dlhu, pretože mu to budem môcť vrátiť z peňazí, ktoré mi poisťovňa vyplatí spätne. Prišiel ten deň a dočkal som sa. Poisťovňa mi schválila invalidný dôchodok vo výške 203 € a sponzor necúvol – potrebné tisíce mi požičal. Za toto gesto som nesmierne vďačný, hoci neviem, komu patrí. Veľmi vďačný som aj pracovníkom zariadenia SED Veľký Slavkov, ktorí sponzora našli a chodili so mnou po všetkých možných inštitúciách, aby sa tento cieľ podarilo dosiahnuť. Odvďačil som sa im za tie roky vybavovania aspoň pozvaním na obed.

Mnohí pracovníci nado mnou už dávno mávli rukou, lebo som dlhé roky žil bez práce, a keď som nejakú skúsil, odišiel som z nej alebo ma vyhodili. Utekal som zo zariadenia a túlal sa, zadlžil som sa v Sociálnej poisťovni a dovŕšil vek 39 rokov, keď už nikto nedúfal, že to v mojom živote ešte môže byť aj inak. No to, čo do mňa 10 rokov zasievali, prinieslo svoju úrodu. Cítim neskutočnú spokojnosť a vďačnosť Pánu Bohu aj všetkým ľuďom, pracovníkom a organizáciám, ktorí sa na tom podieľali. Mnohú prácu, ktorú vykonali a stále vykonávajú, robiť nemuseli, no služba nie je len o povinnostiach, ale o odhodlaní vystúpiť z pohodlia a ísť nad rámec bežných očakávaní, nečakať ovocie hneď a za každú cenu, ale pracovať s myšlienkou: „Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, nie ako ľuďom.“

Spracovala Anna Molnárová

ŽIVOT ZBORU

Púštnici - *Denný biblický tábor v Bzenove 2026*

Kultúrny dom v Bzenove sa po roku opäť stal na pár dní naším táboriskom. Tento rok prichýlil až 33 detí a 18 vedúcich a rôznych pomocníkov, čiže spolu 51 "púštnikov".

Prečo práve púštnikov? Lebo sme počas štyroch veľmi horúcich letných dní (od 11. do 14. augusta 2026) spolu s Mojžišom a Bohom vyvoleným Izraelským národom putovali púšťou do zasľúbenej zeme.

Pán Boh nás vyslobodil z Egyptského otroctva, prešli sme cez Červené more, spievali sme chvály, zbierali mannu, jedli prepelice a pili vodu zo skaly. Dostali sme 10 Božích prikázaní a postavili svätostánok. Na chvíľu sem sa stali aj vyzvedačmi - prieskumníkmi a dokonca aj ohnivé hady nás štípali, pre naše reptanie a neveru. A aj keď to všetko boli len scénky, súťaže a hry inšpirované Božím slovom a pripravené ochotnými rukami a mysľami Bohom obdarovaných a slúžiacich bratov a sestier, sme vďační, že môžeme teraz vydať toto svedectvo.

Svedectvo o živom Bohu, ktorý je stále ten istý- nemenný: svätý, všemohúci, vševedúci, spravodlivý, milostivý, verný a milujúci.

Len v Pánovi Ježišovi, ktorý sa stal človekom, zomrel na kríži, vstal z mŕtvych a teraz žije a kraľuje v nebi, nám Boh urobil cestu z otroctva hriechu do zasľúbenej zeme večného života s Ním.

Hoci v tomto živote často kráčame vyprahnutou púšťou, ako vyvolené Božie deti sa nemusíme ničoho báť.

Sme veľmi vďační Pánu Bohu za Jeho milosť, ochranu a požehnanie, ktoré sme mohli zažívať počas celého leta už pri príprave, ale aj počas samotného tábora. Ďakujeme, že sme mohli zasievať semienka Božieho slova do detských sŕdc a veríme, že im Boh dá vyrásť a raz prinesú úrodu.

Na záver Vás milí bratia a sestry pozdravujeme slovami našej táborovej hymny:

"Práve dnes, práve dnes, Ty to smieš skúsiť tiež, On je vždy ten istý Boh! Privinie, uzdraví, poteší, ochráni, vďakou srdce naplní!" a z celého srdca ďakujeme za všetky Vaše modlitby!

Za celý táborový tím: Slavomíra Alexovičová

ŽIVOT ZBORU

Detský biblický tábor
Viac než superhrdina

Neoddeliteľnou súčasťou leta sú pravidelne konajúce sa detské biblické tábory. Inak to nebolo ani v roku 2026. Tábor s názvom "Viac než superhrdina" sa konal 27. - 31. júla v rekreačnej oblasti Sigord na Zelenom brehu. Už z názvu vyplýva, že tábor sa niesol v "superhrdinskej tématike". Prostredníctvom tém, ktoré si vedúci pripravili, mohli deti nahliadnuť do sveta svojich obľúbených filmových či komiksových superhrdinov, ale najmä do príbehov tých - možno mnohokrát menej známych - biblických superhrdinov. Deti so záujmom počúvali, ako sa dá prepojiť príbeh Captaina America a Joziáša, Spidermana a chlapca, ktorý v príbehu o nasýtení zástupov priniesol učeníkom päť chlebov a dve rybičky, či podobnosť osudu tajnej agentky Black Widow a biblickej Rachab. Deti sledovali ako Pán Boh v životoch jednotlivých biblických postáv konal a menil ich srdcia. Každé ráno počas duchovných skupiniek sa deti mohli o téme hlbšie porozprávať a vymeniť si svoje postrehy. Na tábore nechýbali ani športové aktivity v tímoch, v rámci ktorých sa deti mohli medzi sebou lepšie spoznať, dobre si zašportovať, ale učili sa aj tímovej spolupráci. Krásne počasie sme naplno využili aj vďaka vonkajším "craftom", teda vyrábaniu rôznych náramkov, superhrdinských štítov alebo masiek. Vždy poobede deti usilovne zbierali tzv. "bobríkov", ktoré testovali ich športové zdatnosti, kreatívne zručnosti či kritické myslenie. Nechýbali ani vtipné scénky, celodenná aktivita, zábavné programy, kvízy, tradičná nočná hra, ale aj misijný príbeh a večerné stíšenia. Tábor sme tentokrát netradične ukončili v Prešove na evanjelickej fare s bohatým programom pre deti a spoločnou grilovačkou s rodičmi. Všetok čas strávený na detskom biblickom tábore bol požehnaním a my sme vďační Pánu Bohu za milosť, starostlivosť a lásku, ktorú sme cítili od Neho a aj od všetkých zúčastnených detí. „No Ježiš povedal:

„Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo.“ Matúš 19, 14

HISTÓRIA

Príbeh reformácie v Prešove

Pri pohľade na súčasný etablovaný stav Evanjelického a. v. cirkevného zboru v Prešove na cirkevnej mape Slovenska nám nemusí napadnúť, že jeho korene siahajú až do búrlivého obdobia reformácie v 16. storočí. Príbeh vzniku nášho zboru nezačína Martinom Lutherom ani rokom 1517. Začína sa však už oveľa skôr, v čase, keď sa mnohí kresťania v Európe zamýšľali nad stavom cirkvi a túžili po jej obnove.

Európa pred reformáciou

Na prelome stredoveku a novoveku, približne na konci 15. a v priebehu 16. storočia, prechádzala Európa výraznými spoločenskými zmenami. Rozvíjala sa renesancia, ktorá obracala pozornosť človeka k vzdelaniu, kultúre a poznaniu. Súčasne sa šíril humanizmus, zdôrazňujúci hodnotu človeka a návrat k pôvodným prameňom múdrosti. Ľudia začínali viac premýšľať, klásť otázky a kriticky hodnotiť stav spoločnosti.

Súčasťou tohto obdobia bola aj rastúca nespokojnosť s pomermi v cirkvi. Mnohí veriaci i vzdelanci si uvedomovali, že medzi učením evanjelia a skutočnou praxou života vzniká čoraz väčší rozdiel. Vznesená kritika sa netýkala kresťanskej viery samotnej, ale spôsobu, akým cirkev fungovala. Objavovali sa prípady kupovania cirkevných úradov, hromadenia majetku a viacerých cirkevných hodností jednou osobou. Niektorí duchovní sa viac starali o svoje postavenie než o duchovný život veriacich. Výrazným nedostatkom bolo aj slabé vzdelanie nezanedbateľného počtu pôsobiacich kňazov.

Z prostredia ľudu preto vzišla túžba a potreba po obnove cirkvi, pričom sa tento proces objavoval už dávno pred Lutherom. V dejinách nachádzame viaceré osobnosti, ktoré upozorňovali na potrebu návratu k Biblii a jednoduchšiemu kresťanskému životu. Medzi nimi vynikajú Peter Valdes, John Wycliffe a Ján Hus. Hoci ich reformné snahy neuspeli tak, ako dúfali, pripravili pôdu pre veľké zmeny, ktoré mali prísť v 16. storočí.

Lutherovo vystúpenie

Keď 31. októbra 1517 zverejnil nemecký mních a profesor Martin Luther svojich 95 téz, nešlo o pokus založiť novú cirkev. Chcel otvoriť diskusiu o problémoch, ktoré vnímal vo vtedajšej cirkvi. Osobitne mu prekážal predaj odpustkov, ktoré vytvárali dojem, že človek si môže za peniaze zabezpečiť odpustenie hriechov alebo skrátiť utrpenie svojich zosnulých blízkych. Luther proti tomu vystúpil a zdôrazňoval, že spasenie je darom Božej milosti a nemožno ho kúpiť.

Jeho myšlienky sa začali šíriť po celej Európe prekvapujúco rýchlo, pričom významnú úlohu zohral vtedajší vynález kníhtlače. Lutherove spisy sa dostávali do miest a krajín, ktoré boli od Nemecka vzdialené stovky kilometrov. Medzi nimi bolo aj územie dnešného Slovenska.

Prvé ozveny reformácie v Prešove

Prešov bol už v tom období významným mestom. Reformácia sa tu dostávala predovšetkým prostredníctvom obchodných a kultúrnych kontaktov s nemeckými mestami a univerzitami. Študenti z uhorských miest študovali na nemeckých vysokých školách, najmä vo Wittenbergu, odkiaľ prinášali nové teologické myšlienky. K šíreniu reformačných myšlienok prispievali aj tlačené spisy Martina Luthera a ďalších reformátorov, ktoré sa pomerne rýchlo dostávali aj do prostredia slobodných kráľovských miest, medzi ktoré patril Prešov.

Zaujímavou udalosťou bol rok 1521. Vtedy prišiel do Prešova prešovský rodák Michal Domo, ktorý predával odpustky. Jeho činnosť vyvolala ostrý spor s obľúbeným mestským plebánom Michalom Belsom. Táto udalosť ukazuje, že otázka odpustkov nebola len vzdialeným problémom v Nemecku, ale dotýkala sa aj života obyvateľov nášho mesta.

Práve v takomto prostredí našli reformačné myšlienky otvorené uši. Ľudia začali ráznejšie premýšľať nad skutočným základom kresťanskej viery. Dôraz na Božie slovo, osobnú vieru a zodpovednosť veriaceho človeka oslovoval čoraz väčší počet obyvateľov mesta.

Reformácia sa stáva súčasťou života mesta

Počiatočné šírenie nových myšlienok postupne prerástlo do hlbšej duchovnej zmeny. Reformácia neznamenala iba nesúhlas s niektorými praktikami cirkvi, priniesla tiež nový pohľad na kresťanský život. Do centra sa dostalo Božie slovo, kázanie evanjelia a vzdelávanie veriacich.

V prešovskom prostredí sa reformačné učenie čoraz viac udomácňovalo. Mesto sa postupne zaradilo medzi významné centrá evanjelictva na území Horného Uhorska. Reformácia ovplyvnila duchovný život, školstvo i kultúru tohto územia. Evanjelické myšlienky sa prenášali z generácie na generáciu a získavali pevnú oporu medzi obyvateľmi mesta.

Radikálnu úlohu pritom zohrávalo vzdelávanie. Reformácia kládla dôraz na to, aby veriaci poznali Bibliu a rozumeli jej posolstvu. Školy a vzdelanosť sa stali prirodzenou súčasťou života vznikajúceho evanjelického spoločenstva.

Potreba nového cirkevného usporiadania

Postupným upevňovaním reformačného učenia vznikala prirodzená potreba vytvoriť aj nové cirkevné štruktúry. Bolo potrebné organizovať bohoslužby, duchovnú správu, vyučovanie a starostlivosť o veriacich. Postupne sa preto formovalo vlastné cirkevné zriadenie.

Formovali sa zbory, vznikali pravidlá fungovania cirkevného života a upevňovala sa identita evanjelického spoločenstva. Tento proces bol samozrejme výsledkom dlhšieho vývoja. Reformácia sa nestala jednorázovou udalosťou, ale postupnou premenou náboženského života.

Prešov sa stal súčasťou tohto širšieho procesu. Evanjelici v meste vytvárali spoločenstvo, ktoré malo svoje duchovné vedenie, bohoslužobný život i zodpovednosť za ďalšie generácie veriacich. Reformácia tak získala konkrétnu podobu v každodennom živote obyvateľov mesta.

Zrod prešovského evanjelického zboru

Veriaci, ktorí prijali učenie reformácie a augsburské vyznanie viery, sa postupne formovali do samostatne organi-

zovaného cirkevného spoločenstva. Prirodzeným vyústením tohto procesu bolo vytvorenie evanjelického cirkevného zboru.

Nový zbor nepredstavoval iba organizačnú jednotku. Bol predovšetkým spoločenstvom veriacich, ktorí chceli žiť podľa evanjelia a budovať svoj život na Božom slove. Bohoslužby, vyučovanie, duchovná starostlivosť a spoločný život veriacich vytvárali základ jeho existencie.

Počas nasledujúcich storočí čakal prešovských evanjelikov neľahký osud. Mimoriadne tragickou kapitolou boli Prešovské jatky roku 1687, keď počas Caraffovho krvavého tribunálu prišlo o život viacero evanjelikov a predstaviteľov mesta. Obdobia slobody sa striedali s obdobiami prenasledovania a obmedzovania náboženských práv. Napriek mnohým prekážkam sa však evanjelické spoločenstvo dokázalo zachovať a odovzdať svoju vieru ďalším generáciám.

Osobnosť prešovskej reformácie

Medzi najvýznamnejšie osobnosti reformácie na východnom Slovensku patril Leonard Stöckel (1510 – 1560), humanista, pedagóg a teológ pochádzajúci z Bardejova. Študoval vo Wittenbergu, kde sa stretol s myšlienkami reformácie a pôsobili naňho aj Martin Luther a Filip Melanchton. Po návrate do Horného Uhorska sa stal jedným z hlavných šíriteľov reformačných myšlienok. Jeho dielo Confessio Pentapolitana z roku 1549 sa stalo vierovyznaním piatich slobodných kráľovských miest, medzi ktoré patril aj Prešov. Práve preto patrí medzi osobnosti, ktoré významne ovplyvnili upevnenie reformácie aj v našom meste.

Dedičstvo reformácie

Keď si dnes pripomíname počiatky reformácie v Prešove, nejde iba o spomienku na historické udalosti. Reformácia predstavovala predovšetkým návrat k evanjeliu, k dôvere v Božiu milosť a k autorite Svätého písma. Tieto hodnoty stáli pri zrode evanjelického cirkevného zboru a zostávajú jeho základom aj dnes.

Zdroj: www.patmos.sk/dejiny-cirkevneho-zboru

KECY camp Prešov 2026

Vedeli ste, že v Prešove je skoro 10 000 študentov? Keď spočítame našich mládežníkov a študentov, ktorí chodia do iných spoločenstiev, je ich dokopy asi 200. Znamená to, že zvyšných vyše 9 800 mladých ľudí nepozná Ježiša a možno ešte nikdy nepočuli dobrú správu. Pred touto realitou nemôžeme zatvárať oči. Hovoriť mladým evanjelium má obrovskú váhu a naliehavosť. Práve preto robíme KECY campy: chceme ísť priamo za týmito mladými ľuďmi a byť nástrojom v Božích rukách, lebo veríme, že je to sám Pán Boh, ktorý sa dotýka ich sŕdc a otvára im oči.

Tento rok sa na prešovskom KECY tábore zišlo 36 študentov. Téma bola OUTSIDE THE BOX. Pozvali sme mladých ľudí zamyslieť sa hlbšie nad životom a názormi, ktoré denne počúvajú, a ukázať im kresťanský pohľad, ktorý dáva dôraz na osobný vzťah s Ježišom. Hovorili sme o odvážnom snívaní, odpustení, viere aj o dôvere v Boha v každodennom živote.

Obrovskou posilou bol pre nás tím z Minnesoty, u ktorých bolo veľmi jasne vidieť ich víziu pre službu, zápal a ochotu investovať do našich mladých. Okrem nich prišiel aj tím z Chicaga, ktorí sa boli pozrieť, ako KECY campy na Slovensku fungujú.

Vnímame obrovskú dôležitosť učeníctva. Samotný Ježiš nám to ukazuje vo svojom živote a presne do toho nás aj volá – nerobiť len jednorazové akcie, ale vychovávať učeníkov. Veľmi dôležitou vecou, ktorá tomu celému dáva zmysel, je práve následná starostlivosť o ľudí po tábore. Nechceme študentom len odovzdať posolstvo a nechať ich v tom samých, ale chceme spoločne kráčať ich životmi aj po skončení tábora.

Po tábore sme sa so študentmi stretávali dvakrát týždenne na rôznych spoločných aktivitách – lezenie, bicyklovačka, piknik či Chosen club (stretnutia pri seriáli o Ježišovi). A vidíme aj konkrétne výsledky. Po KECOCH vznikli dve nové dievčenské skupinky a pár chlapcov sa pridalo do už existujúcej chlapčenskej skupinky.

Pritom všetkom si plne uvedomujeme, že toto celé nerobíme my z vlastnej sily. Je to Pán Boh, ktorý koná a premieňa ľudské životy – my sa len pridávame k Jeho dielu. Je pre nás obrovským požehnaním byť toho súčasťou a na vlastné oči vidieť, ako náš Boh mení životy. Preto sme aj Vám, milí čitatelia, vďační za všetky Vaše modlitby.

Mladí ľudia dnes túžia po niečom hlbšom, no často ani sami nevedia, čo presne hľadajú. Svet im ponúka len dočasné odpovede, ale my vieme, že ich hlad môže nasýtiť iba Kristus – preto pre túto generáciu nemôžeme mlčať, ale buďme jej svetlom.

Vanesa Verčimáková

ŽIVOT ZBORU

Zborový deň v Janove

6.september 2026 bol pre náš zbor už po štvrtýkrát výnimočným dňom. Tentokrát v Janove sme sa mohli všetci spolu ako jedna rodina stretnúť na zborovom dni, kde sme

všetci, od tých najmenších, až po najstarších, mohli zažiť spoločenstvo počas Služieb Božích vonku na futbalovom ihrisku v krásnom prostredí prírody a pokoja. Po Službách Božích nás občerstvil skvelý guláš a chutné zákusky s kávičkou, všetko s láskou pripravené ochotnými členmi zboru. Poobede nás čakal ešte program, kde sme spomínali na službu Relevantu počas jeho existencie 20 rokov. Spolu nás prišlo okolo 450-500 účastníkov, poďakovanie patrí starostovi obce Janov Františkovi Harčárovi a kurátorovi Stanislavovi Čopákovi, bez ktorých by to nebolo možné

zorganizovať na tomto mieste, ktoré malo od mnohých ľudí veľmi pozitívnu spätnú väzbu. Pre tých, ktorí ste nemohli prísť, uvádzame aspoň časť z kázne brata farára Martina Chalupku:

Kázňový text: **Marek 10,45**: „Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých.“

Milí bratia a sestry, dnes hovoríme o slúžiacej cirkvi. Robíme to preto, lebo tento rok v našej ECAV rokom slúžiacej cirkvi. Pri tom si nemusíme vymýšľať nejaké veľké a vzdialené príklady. Stačí sa pozrieť na dnešný deň. Koľkí ľudia už niečo urobili, aby sme tu dnes mohli byť spolu. Niekto vozil stoly a lavice. Niekto pripravoval veci na guláš a uvaril ho. Niekto napiekol koláče koláče. Niekto pripravoval kávu. Niekto chystal program. Niekto nachystal ozvučenie. Niekto nám hrá, či spieva. Niekto sa postará o deti. Niekto na záver poupratuje. Mnohí urobili niečo, čo možno ani nikto nevidí a nevšimne si.

To všetko je služba. Ak dnes máme hovoriť o službe, tak o nej nehovoríme ako o nejakej teórii, ale o niečom, čo sa v cirkvi skutočne deje. Cirkev žije aj vďaka ľuďom, ktorí sú ochotní priložiť ruku k dielu a svojím časom, schopnosťami a silami poslúžiť druhým. Pán Ježiš nás však dnes vedie ešte o krok ďalej. Pretože otázka nie je iba, či cirkev slúži. Otázka je, z čoho táto služba vyrastá a podľa koho sa má riadiť. Veď aj človek môže urobiť veľa práce a predsa sa pri tom môže stále točiť okolo seba. Môže slúžiť a pritom

túžiť po uznaní. Môže byť veľmi aktívny a pritom zabudnúť, komu vlastne slúži. Preto Pán Ježiš nehovorí najprv o našej službe. Hovorí o svojej. Kristus neprišiel, aby Mu slúžili. On prišiel, aby slúžil. To je základ, na ktorom stojí aj všetka naša služba. A práve od neho sa dnes chceme učiť, čo znamená byť slúžiacou cirkvou.

Bratia a sestry, **„Ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili“**. Ak chceme dobre pochopiť Ježišove slová, musíme

si všimnúť, v akej situácii ich povedal. Nie sú to všeobecné úvahy o tom, že je dobré pomáhať druhým. Pán Ježiš ich vyslovuje v okamihu, keď sa medzi jeho učeníkmi ukazuje veľmi silná túžba po vlastnej veľkosti. Jakub a Ján prichádzajú za Ježišom a chcú mať svoje miesto blízko Neho, blízko jeho slávy a moci. Ostatní učeníci sa na nich nahnevajú. Človek by si mohol myslieť, že ich nahnevalo, ako sa tí dvaja správajú. Ale možno ich nahnevalo aj to, že Jakub a Ján povedali nahlas niečo, čo by sami radi mali a snažia sa ich predbehnúť. Pán Ježiš preto svojim učeníkom vysvetľu-

je, že v jeho kráľovstve platí iná logika. Pán Ježiš tu nehovorí iba o slušnosti alebo falošnej skromnosti. Hovorí o inom spôsobe života. Svet prirodzene premýšľa tak, že ten, kto má postavenie, očakáva službu od druhých. Kto je dôležitý, ten používa druhých ako svojich služobníkov. Kto má moc, ten ju môže používať vo svoj prospech. Pán Ježiš však hovorí: „Nie tak bude medzi vami.“ A potom ukáže na seba.

Ten, ktorý je Pánom, neprichádza, aby ho iní obsluhovali. Robili mu otrokov, či poskokov. Prichádza slúžiť. To je prvá vec, ktorú si potrebujeme odniesť aj do života nášho zboru. Naša hodnota pred Pánom Bohom nezávisí od toho, koľko toho urobíme. Keď hovoríme o slúžiacej cirkvi, nechceme vytvoriť dojem, že dobrý kresťan je iba ten, kto je stále niekde zapojený, niečo organizuje, niečo pripravuje a na každú prosbu odpovedá: „Áno, ja to urobím.“ Nie každý z nás má rovnaké možnosti a nemáme ani rovnaké obdarovanie, silu, schopnosti, či životné okolnosti. Cirkev nemeria hodnotu svojich členov podľa počtu ich služieb. Aj v našom cirkevnom zbore sú ľudia, ktorí slúžia veľa, a sú aj takí, ktorí sa do mnohých vecí nezapájajú. Niektorí možno nevedia, kde by začali. Niektorí sa možno nikdy nenaučili v cirkvi slúžiť. Niektorí majú pocit, že všetko už robia iní. Možno sú aj takí, ktorí jednoducho zostali bokom a zvykli si, že cirkev je miesto, kam človek príde, vypočuje si Božie slovo a ide domov. Pán Ježiš sa nepýta: „Koľko si toho urobil?“ On hovorí: „Pozri sa na mňa.“ To je oslobodzujúce. Človek nemusí najprv niečo dokázať, aby mal v cirkvi svoje miesto. Svoje miesto má preto, že patrí Kristovi. Iba z tejto istoty môže začať aj tvoja služba. Možno malá. Možno nenápadná. Možno úplne iná, než si predstavujeme. Ale skutočná.

Bratia a sestry, Pán Ježiš však pri tom nezostáva. Keby povedal iba: „Nechcite, aby vám druhí slúžili,“ ešte stále by

sme nevedeli, čo znamená jeho cesta. Preto hovorí o sebe, že prišiel, aby On slúžil. Toto je samotné srdce Ježišových slov. On prišiel slúžiť. Keď čítame evanjeliá, vidíme to znova a znova. Pán Ježiš sa zastavuje pri ľuďoch, ktorých iní obchádzajú. Vidí chorých, hladných, opustených, hriešnikov, ľudí na okraji. Nežije uzavretý vo svojom vlastnom svete. Vidí človeka a koná v jeho prospech. Toto je dôležité, ak máme nielen hovoriť o slúžiacej cirkvi, ale ak sa slúžiacou

cirkvou máme stať. Služba začína tým, že vidíme človeka. Niekedy máme v cirkvi veľa práce. A je to dobré. Aj dnešný deň to ukazuje. Bez práce mnohých ľudí by sme tu dnes nemohli byť. Ale popri všetkej práci sa potrebujeme naučiť vidieť človeka, kvôli ktorému to všetko robíme. Pretože zbor nie je organizácia, ktorá má zabezpečiť dostatok zaujímavých podujatí. Zbor je spoločenstvo ľudí, ktorých Kristus zhromaždil okolo seba. Medzi týmito ľuďmi sú aj takí, ktorí sú veľmi aktívni, aj takí, ktorí zostávajú viac v úzadí. **Slúžiaca cirkev nás nechce iba zapojiť do programu, či do**

nejakých úloh. Chce budovať spoločenstvo. To je rozdiel. Nemusíme každého človeka okamžite postaviť pred úlohu: „Tak, a teraz sa zapoj.“ Najprv ho môžeme prijať. Poznať jeho meno. Opýtať sa, ako sa má. Všímať si ho. Nechať ho patriť do spoločenstva aj vtedy, keď momentálne nič nerobí. Možno práve potom príde chvíľa, keď sám povie: „Môžem nejako pomôcť?“ To je najlepší spôsob zapojenia do

služby. Cirkev tu nie je sama pre seba, aby zvládla, či naplnila svoje aktivity. Cirkev nám môže pomáhať objaviť, **čo do nás Pán Boh vložil a kde môžeme byť požehnaním pre druhých**. Slúžiaca cirkev nie je cirkvou, v ktorej všetci robia všetko. Je to cirkev, v ktorej si ľudia navzájom pomáhajú. Navzájom si slúžia. Nesúťažia, nepíšu si výkazy vykonanej práce, ale navzájom sa nesú, povzbudzujú a slúžia. Keď nás Pán Ježiš volá za svojich učeníkov, volá nás do spôsobu života, ktorý sa od jeho života učí. Kresťanstvo nie je iba prijímanie toho, čo pre nás urobil Kristus. Ak sa niekto môže zapojiť do služby a roky sa nezapája iba preto, že nechce, potom je potrebné vysloviť nepríjemnú otázku: Čo robíš so životom, ktorý ti Kristus dal? Komu ním slúžiš? Si v cirkvi iba preto, aby Ti slúžili druhí, alebo som pripravený niekomu poslúžiť aj ja?

Bratia a sestry, Pán Ježiš napokon povie slová, ktoré sú vrcholom celého výroku: „...a dal život ako výkupné za mnohých.“ Tu sa dostávame k tomu najdôležitejšiemu. Ježišova služba nie je iba príkladom dobrej ľudskej aktivity. Humanizmu, či filantropie. Jeho služba smeruje ku krížu. On nedáva iba svoj čas, svoju pozornosť, svoju energiu. Dáva svoj život. Dáva ho za nás. Tým jeho služba dostáva na úplne inú úroveň. Slovo „výkupné“ nám hovorí, že jeho smrť má význam pre nás. Na kríži koná pre nás to, čo sme sami nemohli vykonať. Práve tu sa rozhoduje aj o tom, ako máme

rozumieť našej službe. My neslúžime preto, aby sme si zaslúžili Božiu priazeň. Neslúžime preto, aby sme si vybudovali lepšie postavenie v cirkvi. Neslúžime ani preto, aby sme dokázali, že sme lepší kresťania než tí, ktorí robia menej. Kristus už urobil to rozhodujúce. Preto môže kresťan slúžiť bez toho, aby potreboval byť obdivovaný. To znamená, že človek pred Pánom Bohom nestojí ako ten, kto má svoju hodnotu vyrobiť svojimi výkonmi. Naša hodnota ne-

vyrastá z toho, koľko sme urobili pre cirkev. Ani z toho, či sme boli celý život aktívni, alebo sme dlhé obdobie stáli skôr bokom. Kristus zomrel za hriešnika. Za človeka, ktorý sa snažil a veľa urobil. Aj za človeka, ktorý urobil málo. Aj za človeka, ktorý premárnil mnoho príležitostí. Aj za človeka, ktorý sa dnes možno pozerá na svoj život a hovorí si: „Ja vlastne pre cirkev nič nerobím.“ Kristus Ti dnes hovorí: „Ja som dal svoj život za teba.“ Toto je veľmi dôležité počuť. Lebo niektorí ľudia potrebujú povzbudiť k službe. Ale všetci sa potrebujeme povzbudiť k tomu, aby sme vôbec uverili, že máme svoje miesto pri Pánu Bohu. Nám všetkým chcem dnes pripomenúť: **Kristus dal svoj život aj za teba. A aj ty máš pri ňom svoje miesto. Aj ty mu potom môžeš slúžiť.**“ Služba nemusí začať veľkou úlohou. Začína sa tým, že sa prestanem sústrediť na seba a všimnem si druhého a budem mu venovať viac pozornosti ako sebe. Pán Ježiš keď nám slúži, učí nás pozerať sa na druhých jeho očami. Všetci sme totiž najprv **prijímateľmi Kristovej služby**, až potom jej konateľmi. To je základ slúžiacej cirkvi. Všetci stojíme pred Kristom ako tí, ktorým on slúži. Iba z tejto jednej milosti môže postupne vyrásť aj naša služba.

Milí bratia a sestry, dnešný zborový deň je malým obrazom toho, čo znamená slúžiaca cirkev. Za každú službu, ktorú ktokoľvek z vás vykonal, mu patrí vďaka. Dnes sme si nechceli iba povedať, že treba robiť viac. Chceme vidieť Pána Ježiša Krista. On je základ slúžiacej cirkvi. Najprv On slúži nám. Potom sa z jeho služby učíme slúžiť druhým.

Slúžiaca cirkev nie je cirkev, ktorá ľudí tlačí do práce. Je to cirkev, ktorá pozná svojho Pána, prijíma jeho službu záchrany a učí sa dávať svoj život, svoj čas, svoje schopnosti a svoju pozornosť druhým. Tak ako to robil a robí Pán Ježiš. Keďže On najprv slúžil nám, môžeme sa učiť slúžiť aj my. Amen.

Dorastovo-mládežnícky tábor

V objatí Pána Boha, v spoločenstve priateľov a s otvoreným srdcom pre Boha. Aj v tomto duchu sa niesol náš dorastový tábor s témou „V objatí“, počas ktorého sme spoločne objavovali význam a podstatu lásky.

Prostredníctvom tém a chvál sme spoznávali Božiu lásku, ktorá nás formuje a vedie. Jej prítomnosť sme zažívali aj v spoločných rozhovoroch, ktoré prehlbovali naše vzťahy a budovali jednotu v spoločenstve.

Dorasťák však nebol len o zamysleniach. Užívali sme si spoločenské hry, športové aktivity, tvorivé dielne aj prechádzku v lese, ktorá priniesla množstvo rozhovorov a zábavy. Odnášame si krásne spomienky, nové priateľstvá a túžbu prinášať Božiu lásku do našich rodín, škôl a každodenného života. Zároveň dúfame, že to, čo sme počas tábora spoločne vybudovali, budeme naďalej rozvíjať na dorastoch a mládežiach počas celého školského roka. Túžime spoločne rásť vo viere, budovať naše vzťahy a učiť sa milovať tak, ako nás miluje Pán Boh.

„Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete vzájomne milovať.“ (Ján 13, 35)

Nech nám to je výzvou svietiť tomuto svetu aj prostredníctvom tej lásky, ktorá v nás skrze Pána Boha prebýva!

Za mládežníckych vedúcich
Natália Martausová

ÚVAHA

Otázky, ktoré sa týkajú každého z nás

Ešte pred niekoľkými desaťročiami patrili mnohé dnešné medicínske možnosti do oblasti vedeckej fantastiky. Dnes dokážeme transplantovať orgány, udržiavať pri živote človeka, ktorého životné funkcie zlyhávajú, pomáhať pri počatí dieťaťa, aj zasahovať do ľudského genetického vybavenia. Medicína prináša veľa dobrého. Zachraňuje životy, zmierňuje utrpenie a dáva nádej tam, kde kedysi nebola. S jej pokrokom však prichádzajú aj otázky, na ktoré nestačí odpovedať iba tým, čo je technicky možné. Ak dokážeme niečo urobiť, znamená to automaticky, že to aj urobiť máme? Kde sú hranice ľudského zásahu do života? Máme právo rozhodovať o živote a smrti iného človeka? A podľa čoho máme postupovať vtedy, keď sa stretneme s ťažkou chorobou, nečakaným tehotenstvom alebo utrpením človeka, ktorému už medicína nedokáže pomôcť?

Práve takýmito otázkami sa zaoberá bioetika. Názov vznikol spojením gréckych slov bios – život a éthos – spôsob konania či mravné zásady. Bioetika teda skúma, čo je správne a čo nesprávne v otázkach ľudského života, zdravia, medicíny a vedeckého výskumu. Nejde iba o odborné diskusie lekárov, vedcov či filozofov. Bioetické otázky sa dotýkajú každého z nás. Môžu vstúpiť do našich rodín, keď sa rozhodujeme o liečbe blízkeho človeka, keď sa manželia usilujú o dieťa, keď sa narodí dieťa s vážnym postihnutím alebo keď stojíme pri lôžku nevyliečiteľne chorého človeka. Medicína dokáže vysvetliť, ako ľudské telo funguje, a navrhnúť postupy, ktoré môžu pomôcť. Sama osebe však nedokáže rozhodnúť o všetkých otázkach, ktoré sa týkajú hodnoty človeka a správnosti nášho konania. Na to potrebujeme aj etické uvažovanie. Kresťanská viera do tohto uvažovania prináša zásadné východisko: človek nie je iba biologický organizmus, súbor buniek ani výsledok genetických procesov. Biblia hovorí: „Tak stvoril Boh človeka na svoj obraz“ (1M 1,27). Hodnota človeka preto nezávisí od jeho veku, zdravotného stavu, schopností či užitočnosti pre spoločnosť. Ľudský život má dôstojnosť, ktorú mu nepriznáva štát, spoločnosť, ani medicína. Je zakorenená v Božom stvoriteľskom diele. Toto presvedčenie má konkrétne dôsledky. Dieťa v lone matky nie je menej hodnotné preto, že sa ešte nenarodilo. Človek s ťažkým zdravotným postihnutím nestráca svoju dôstojnosť preto, že potrebuje pomoc druhých. Ani starý a nevyliečiteľne chorý človek nie je menej človekom preto, že už nemôže pracovať, samostatne sa o seba postarať alebo sa uzdraviť. Ľudská dôstojnosť nie je odmenou za výkon ani výsadou zdravých a silných.

Biblické posolstvo nám pripomína, že život je Božím darom. Človek dostal schopnosť poznávať, tvoriť, skúmať prírodu a rozvíjať svoje poznanie. V medicíne sa tieto schopnosti môžu stať nástrojom služby blížnemu. Kresťan nemusí stáť proti vede ani odmietať medicínsky pokrok. Naopak, liečenie chorých, zmierňovanie bolesti a starostlivosť o slabých môžu byť prejavom lásky k blížnemu. Zároveň však platí, že nie všetko, čo dokážeme uskutočniť, je automaticky správne. Technická možnosť ešte nie je mravným ospravedlnením. Ak máme moc zasahovať do ľudského života, potrebujeme sa pýtať, či tak konáme v úcte k človeku, či rešpektujeme jeho dôstojnosť a či neprekračujeme hranice, ktoré nám pripomína Božie slovo. Človek je správcom života, nie jeho absolútnym pánom. To sa týka aj nášho vlastného života. Sloboda, ktorú sme dostali, neznamená, že všetko, čo si želáme alebo čo považujeme za svoje právo, je preto aj dobré. Kresťanská sloboda je spojená so zodpovednosťou – voči Pánu Bohu, voči sebe samým i voči druhým ľuďom. Osobitne voči tým, ktorí sa nedokážu sami brániť a sú odkázaní na našu ochranu.

Biblia nám však nedáva iba všeobecné zásady. Prináša aj pohľad na človeka ako na hriešneho, a preto omylného. Aj dobré úmysly môžu viesť k nesprávnym rozhodnutiam. Túžba pomôcť môže byť sprevádzaná sebectvom, strachom či tlakom okolia. Naše rozhodovanie ovplyvňuje aj spoločnosť, ktorá niekedy pokladá samostatnosť, zdravie a osobný úspech za najvyššie hodnoty. V takom prostredí môže byť ľahké prehliadnuť hodnotu človeka, ktorý je slabý, závislý od pomoci alebo sa nám zdá byť na príťaž. Preto potrebujeme nielen odborné poznatky, ale aj pevné mravné východiská. Kresťanské uvažovanie o bioetike sa

ZAMYSLENIE

K Pamiatke reformácie

Na tvoje hradby, Jeruzalem, ustanovil som strážcov. Celý deň a celú noc, nikdy nesmú mlčať, vy ktorí upozorňujete na Hospodina, nedoprajte si pokoja! (Iz 62,6)

Každý už určite videl človeka, ktorý mal na svojom služobnom odeve označenie SBS (Súkromná bezpečnostná služba). Takíto ľudia sa starajú o ochranu a zabezpečenie rôznych druhov objektov. Sú to akísi strážnici, ktorí medzi iným dbajú aj nato, aby sa v nimi strážených objektoch nekradlo. Im ide o ochranu hmotného majetku firiem a organizácií.

Jestvuje však aj „duchovná bezpečnostná služba". O nej je reč v našom dnešnom biblickom texte. Tvoria ju tiež ľudia, ktorí prechádzajú zvláštnym Božím „výberovým konaním" (povolaním) a majú za úlohu strážiť duchovné hodnoty, ktoré sú predmetom vzťahu Boha a národa, resp. Boha a človeka.

Zaiste poznáme mená ako Izaiáš, Jeremiáš, Ozeáš, apoštol Pavel, Hus, či Luther. Čo mali títo muži spoločné? Boli to strážcovia Siona – Božieho ľudu v časoch staro i novo zmluvnej doby. Boh ich povolal a zveril im poslanie: Strážiť dňom i nocou, nikdy nemlčať a vždy upozorňovať na Hospodina. Pri tomto poslaní si nemali dopriať pokoja.

Dnes slávime Pamiatku reformácie, ktorá nám pripomína jedného zo strážcov na hradbách Kristovej cirkvi. Luther nás priviedol k poznaniu pravého obrazu Boha. Vtedajšia rímska cirkev predstavovala Boha hnevu, Boha prísneho a trestajúceho. Preto sa ľudia prestali modliť: Milostivý náš Otče Nebeský, ale volali: Svätá Mária, matka Božia, oroduj za nás! Luther však znova ukázal na Boha, ktorý je láska. Boha, ktorý sa skláňa v Ježišovi Kristovi k hriešnikom a kajúcim odpúšťa ich hriechy. Vďaka tomu, že Luther stál na stráži, sme sa vrátili v cirkvi k prameňu viery a pravidlu života, k Biblii. Učenie cirkvi podriadil jedinej autorite – Písmu Svätému. Stáť na stráži pre neho znamenalo báť sa Boha a nie ľudí, milovať Ho, zachovávať Jeho prikázania, žiť a konať podľa jeho slova, denne sa modliť, ctiť pravdu a rešpektovať ju. Luther si na tejto stráži nikdy nedoprial pokoja. Išlo mu o to, aby cirkev bola svätá, slávna, bez poškvrny, bez vrásky a bez úhony.

Ako vyzerá naša stráž na hradbách cirkvi dnes? Tisíce evanjelikov sú žiaľ len matrikoví kresťania. Pri slávnostiach sa nás zíde viac, ale je to skutočná viera? Myslím, že je to len zvedavosť, a nie úprimný záujem o chrám a Pána Ježiša. Ďalší sú kresťanmi len v kostole, keď z neho vyjdú, žijú úplne podľa spôsobov terajšieho sveta. Pribúdajú nekonfirmované deti, nesobášení partneri, sme svedkami otvorenej i skrytej nenávisti, ľahostajnosti, závisti, neochoty finančne podporovať zbor a prácu v ňom. Mnohé naše zbory duchovne i hmotne upadli. Kostoly sa vyprázdnili. Skutočných vyznávačov a strážcov ubúda. Dnešný deň nám chce pripomenúť, kým máme byť – strážcami, ale aj to, že sme nimi prestali byť. Pán Ježiš dnes znova volá: Vráťte sa ľudskí synovia a dcéry k horlivosti za pravdu Božiu, cirkev, za život posvätený Bohu. Kajajme sa a prosme, aby sme boli znova Svätý ľud, vykúpenci Hospodinovi a naša cirkev vyhľadávaným a neopusteným mestom, do ktorého vstúpia radi tí, ktorí hľadajú pravú lásku, pokoj, radosť, odpustenie, pochopenie a spoločenstvo.

Ondrej Koč, zborový farár

nemôže riadiť iba pocitmi, momentálnymi spoločenskými trendami, ani tým, čo je v určitej chvíli zákonom povolené. Zákon a morálka nie sú vždy totožné. Potrebujeme rozlišovať medzi tým, čo je možné, čo je dovolené a čo je skutočne dobré.

To, že kresťanská bioetika vychádza z Božieho slova, neznamená, že každé konkrétne rozhodnutie bude ľahké. Niekedy sa stretávame s tragickými situáciami, v ktorých každá možnosť prináša bolesť a ťažké následky. Človek môže byť postavený pred rozhodnutie, na ktoré sa nedá pripraviť. Rodina môže prežívať strach, vyčerpanie a bezmocnosť. Lekár môže zápasiť s otázkou, aký postup je v danej situácii najzodpovednejší. Kresťanský postoj preto nemá byť povrchným odsudzovaním ľudí, ktorí sa ocitli v ťažkostiach. Potrebujeme pravdivo pomenovať, čo pokladáme za správne a nesprávne, ale zároveň pristupovať k trpiacim ľuďom s láskou, trpezlivosťou a ochotou pomôcť. Vernosť Božiemu slovu a milosrdenstvo voči človeku si neprotirečia. Práve naopak, patria k sebe. Milosrdenstvo však neznamená, že prestaneme rozlišovať medzi dobrom a zlom, a pravda neznamená, že môžeme zabudnúť na lásku k blížnemu.

V nasledujúcich článkoch sa budeme venovať týmto oblastiam bioetiky: asistovanej reprodukcii, interrupcii, eutanázii a genetickým manipuláciám. Každá z nich prináša otázky, ktoré sa dotýkajú samotného chápania človeka, jeho dôstojnosti, slobody a zodpovednosti. Na tieto témy budeme hľadať odpovede vo svetle biblického posolstva o stvorení, hriechu, zodpovednosti a láske k blížnemu. Naším cieľom nie je predstierať, že na všetky otázky existujú jednoduché riešenia. Chceme sa však usilovať o jasné východiská, ktoré nám pomôžu zodpovedne premýšľať a rozhodovať sa.

Martin Chalupka

OSLÁVENCI

III. a IV. štvrťrok 2026

50

BAČOVÁ Lenka, BOBČEK Radoslav, BODOKI Miroslav, BUŠOVÁ Helena, CUPER Radoslav, CVENGROŠOVÁ Janka, Ing., DEMČÁK Ondrej, Ing., DVORIAK Ľubomír, FATĽA Zdenko, GAĽA Slavomír, GAŠPARÍKOVÁ Mariana, HARČÁR Štefan, HARČÁR Slavomír, HOMULKA Milan, CHOVANOVÁ Eva, KMECOVÁ Anna, KOLESÁR Rastislav, KRÁĽ Henrich, KUROPČÁK Dušan, KUROPČÁK František, LEVOCKÁ Ľubomíra, LIPOVSKÁ Jaroslava, LUTERANČÍKOVÁ Drahomíra, Ing., MICHALČÍK Dušan, MIŇO Milan, MOLITORIS Ľubomír, NEMČÍKOVÁ Monika, PLATKOVÁ Beáta, POMFY Silvia, PORUBSKÁ Janka, RÁKOŠOVÁ Jaroslava, REJTOVÁ Ľubica, RICHTÁRIKOVÁ Slávka, ROGOSOVÁ Beáta, SABOL Tomáš, SEDLÁKOVÁ Žaneta, SIMPSON Iveta, STRAKA Milan,Mgr., ŠČERBÁKOVÁ Viera, VOLČKO Alexander, VONGREJ Matúš Mgr.

60

BAJUSOVÁ Katarína, BALOGOVÁ Ľudmila, DŽAMOVÁ Darina, HADBAVNÁ Anna, Ing., HYBEN Jaroslav, Ing., JAKUBČIN Branislav, KMECIKOVÁ Ľudmila, KOČÍKOVÁ Zuzana, KÓNYA Peter, MACEJ Ján, MACEJ Milan, OLEXYOVÁ Drahomíra, PAGURKO Štefan Ing., PAGURKOVÁ Kvetoslava Ing., PETRO Peter, PETRO Pavol, POLOHA Vladimír, SISKA Emil, Ing., SOCHA Bohuslav, ŠVERHOVÁ Jarmila

65

ANDERKOVÁ Ľubica, BAKALÁROVÁ Daniela, DAŇÁKOVÁ Jana, ĎURIAKOVÁ Dana, DZUBAJOVÁ Daniela Ing., HADBAVNÝ Štefan, HRÁDELOVÁ Irena, HULVEJ Dušan, CHOMJAKOVÁ Oľga, CHOVANOVÁ Danka, IMRICHOVÁ Gabriela, KAŠČÁKOVÁ Božena, KOKAVCOVÁ Ľubica, KOLLÁR Vladimír, LEŠKOVÁ Mária, MARIŇÁK Miroslav, Ing., MIŽIŠINOVÁ Kvetoslava, OSIFČIN Miroslav, ROZMAN Vladimír, SABOLOVÁ Emília, STRAKA Jaroslav, STRAKOVÁ Mária, ŠTOFEJOVÁ Ľudmila, URBANCOVÁ Mária, VAGASKÝ Milan, VEREŠPEJOVÁ Zdena, ZUBAĽ Jaroslav

70

ANDERKO Pavol, BALLA Milan, BEŇKOVÁ Ľudmila, BOBČEKOVÁ Jarmila, DRŽÍKOVÁ Dana, FAZEKAŠ Peter, Ing., GÁLL Vladimír, GLODOVÁ Ľubica, GREGA Milan, CHOVAN Vladimír, IVANKO-MACEJ Jaromír, JABČANKA Ľuboš, Ing., JANČUŠKA Daniel, RNDr., KATUŠČÁK Ondrej, KONČÁR Dušan, KUROPČÁKOVÁ Mária, LENHARDTOVÁ Marta, PASTIRČÁKOVÁ Daniela, MUDr., SABOL Ladislav, SABOLOVÁ Anna, SCHOLTZOVÁ Božena, ŠKÁPIKOVÁ Magdaléna, UHLÁROVÁ Hana, VASILKOVÁ Ľudmila, VENGRINOVÁ Anna

75

ANDER Ján, BERDIS Milan JUDr., BERDISOVÁ Mária JUDr., BEŤKO Igor, ČOP Ján, GÁLOVÁ Milena, GAMCOVÁ Jolana, ILAVSKÝ Vladimír, KUNDRATOVÁ Dagmar, MAJERNÍK Dušan, ROJ Ján, Ing., ŠÁNDOROVÁ Anna, ZUŠČIN Dušan, Ing.

80

DVORIAK Jozef, GAMEC Ján, JUDr., HANKO Ján, JADUŠOVÁ Anna, JIRKOVÁ Erika, PAVEL Dušan, st., RAJNIAKOVÁ Magdaléna

85

DEMČÁKOVÁ Jolana, HYBEN Ivan, Prof. Ing. PhD., JADUŠ Eduard, KONKOĽOVÁ Mária, LUKÁČ Pavol Ing., MAŤAŠOVSKÁ Božena, SABOLOVÁ Judita, ŠTOFKOVÁ Anna, VOLLAYOVÁ Nadežda

90 a viac

DOLIAKOVÁ Magdaléna, Ing., DOLIAKOVÁ Oľga, DUČAYOVÁ Helena, FELDSAMOVÁ Alžbeta, HANUŠINOVÁ Margita, JORDANOVÁ Marcela, KATUŠČÁK Milan, KUBINCOVÁ Emília, KUROPČAK Jozef, KUŠNÍR Vincent, LENÁRTOVÁ Barbora, ŇAKATOVÁ Magdaléna, OLEJÁROVÁ Emília, PÁLLOVÁ Anna, PECKOVÁ Emília, PRIŠČÁKOVÁ Anna, STRAKOVÁ Mária, SÝKOROVÁ Margita, VELEBÍR Ján, VOJTAŠKOVÁ Mária, ŽELEZNÍKOVÁ Anna

50. výročie sobáša

JANEČKA Jaroslav a JANEČKOVÁ Marta, KYSACKÝ Pavol a KYSACKÁ Helena, OLEJÁR Daniel a OLEJÁROVÁ Helena, PAVEL Dušan a PAVELOVÁ Helena, VERČIMÁK Andrej a VERČIMÁKOVÁ Anna

55. výročie sobáša

HANKO Ján a HANKOVÁ Anna, MAJER Juraj a MAJEROVÁ Helena

60. výročie sobáša

IŠTVÁN Pavol a IŠTVÁNOVÁ Elena, JADUŠ Eduard a JADUŠOVÁ Anna, LORINC Pavol a LORINCOVÁ Eva, ŠIMOČKO Andrej a ŠIMOČKOVÁ Alžbeta, VELIČKA Oldan a VELIČKOVÁ Irena

65. výročie sobáša

KUŠNÍR Vincent a KUŠNÍROVÁ Mária

Kronika | *máj 2026 – september 2026*

Krstení

Leo Lipčei – 2. máj
Fabio Lehocký – 2. máj
Dávid Smolinský – 2. máj
Tadeáš Ducár – 16. máj
Adam Cina – 17. máj
Mila Baník – 23. máj
Noemi Lavríková – 23. máj
Tomáš Macej – 23. máj
Timon Tache – 30. máj
Ester Sabaková – 6. jún
Mateo Matta Kaščák – 6. jún
Stela Takáčová – 20. jún
Alex Regásek – 27. jún
Jacob Kudžma – 27. jún
Lukáš Ziemba – 4. júl
Matias Sabol – 5. júl
Adela Čorbová – 5. júl
Charlotte Rusňáková – 11. júl
Zoey Štefániková – 12. júl
Soňa Bernátová – 18. júl
Liliana Olejárová – 18. júl
Ella Mikolajová – 9. august
Zara Jakubčinová – 16. august
Samuel Lukáč – 29. august
Alex Surina 30. august
Dávid Palenčík – 5. september
Diana Nováková – 7. september
Claudia Poušová – 20. september
Lina Mačugová – 26. september
Tobias Cigán – 26. september
Nátan Grega-Jakub – 27. september
Noémi Grega-Jakubová – 27. september

Zosnulí

Alžbeta Hulvejová r. Šofranková, 89 r. – 8. mája
Ján Michalský, 76 r. – 18. mája
Božena Šmelková r. Danková, 82 r. – 20. mája
Maroš Gamec, 52 r. – 20. mája
Mária Kancírová r. Dudášová, 96 r. – 21. mája
Milan Sabol, 80 r. – 27. máj
Margita Ivanková r. Anderová, 83 r. – 21. júna
Anna Macejová r. Olejárová, 94 r. – 27. júna
Emil Chovan, 68 r. – 7. júla
Mária Mižišinová r. Paraničová, 84 r. – 8. júla
Peter Janovčík, 39 r. – 6. júna
František Pribula, 82 r. – 24. júla
Ľudmila Hudáková, 69 r. – 27. júla
Oľga Adamčíková r. Mesarčíková, 82 r. – 28. júla
Jozef Adamkovič, 84 r. – 29. júla
Mária Roskošová r. Olejárová, 85 r. – 13. augusta
Ema Feková, 16 r. – 17. augusta
Ľudmila Plávková r. Repášová, 97 r. – 19. augusta
Ján Kobyľan, 87 r. – 2. septembra
Anna Gállová r. Dučaiová, 69 r. – 3. septembra
Vladimír Merkovský, 80 r. – 17. septembra

Sobáše

Samuel Krajník a Klaudia Kiššová – 1. máj
Samuel Gladiš a Radka Doľacká – 30. máj
Dávid Lukáč a Katarína Muličáková – 30. máj
Martin Šimkovič a Monika Molitorisová – 13. jún
Štefan Grega a Adriána Zubaľová – 26. jún
Michal Ondrejka a Stanislava Žužová – 11. júl
Igor Jakub Kobyľan a Bianka Koločíková – 25. júl
Jakub Poloha a Lýdia Kerestešová – 26. júl
Miloš Mitaľ a Tatiana Šolcová – 8. august
Dávid Polák a Viktória Bombová – 22. august
Peter Mikuláš Zemaník a Zuzana Kundrátová – 5. sept.
Radoslav Tomko a Ľubica Hudáková – 12. september

nedeľné spoločenstvo

cz ecav prešov

NOV 8	NOV 29
DEC 13	DEC 20 *
JAN 10	JAN 31
FEB 14	FEB 28
MAR 14	MAR 28

SLUŽBY BOŽIE NA FARE
Svätoplukova 11, PO
Veľká zborovka
Káva, čaj od 10:30
Bohoslužby o 11:00

*NA CESTE DO BETLEHEMA
Chrám sv. Trojice, 17:00
Večera Pánova

AKO ON...

Pohliadni, Pane, som ako prázdny sud,
ktorý je treba naplniť.
Naplň ma, môj Pane.
Som maloverný. Posilni ma.
Som chladný v láske. Daj mi horiace srdce.
Daj, aby moja láska prúdila von.
Daj, aby som miloval svojho blížneho.
Nemám pevnú ani silnú vieru, občas pochybujem
a nedokážem Ti plne dôverovať.
Ach, Pane, pomôž mi.
Posilňuj moju vieru a moju dôveru v Teba.
Som chudobný a Ty si bohatý.
A predsa si prišiel, aby si zmiloval nad chudobnými.
Som hriešnik a Ty si spravodlivý.
Som ako rieka hriechu
a v Tebe je plnosť spravodlivosti.
Chcem zostať s Tebou,
Veď od Teba smiem prijímať bez toho,
aby som Ti niečo musel vrátiť.

Modlitba Martina Luthera
Z letnej postily (ku Mt 9, 20_22) 1526